

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

В.о. ректора

**Київського національного університету
імені Тараса Шевченка**

Валерій КОПІЙКА

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Освітньо-науковий рівень – доктор філософії

**Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини**

Спеціальність – С7 «Журналістика»

Освітньо-наукова програма «Журналістика»

КИЇВ – 2026

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Освітньо-науковий рівень – доктор філософії

**Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини**

Спеціальність – С7 «Журналістика»

Освітньо-наукова програма «Журналістика»

Голова предметної комісії

Юрій БОНДАР

**Гарант
освітньо-наукової програми**

Володимир РІЗУН

Пояснювальна записка

Вступники на освітньо-наукову програму «Журналістика» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності С7 «Журналістика» складають вступний іспит зі спеціальності.

Метою програми вступного іспиту є оцінювання рівня знань вступників та їхня здатність до здійснення науково-дослідної роботи, а саме: оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника за спеціальністю «журналістика» другого (освітньо-наукового) рівня; оцінювання здібностей вступника до науково-дослідної роботи; оцінювання наявних у вступника наукових та навчальних досягнень.

Нормативна база. Програма вступного іспиту до аспірантури укладена в обсязі стандарту вищої освіти магістра зі спеціальності С7 “Журналістика” на основі результатів навчання, передбачених стандартом, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 08 листопада 2022 р. № 994. Програма вступного іспиту зі спеціальності розроблена відповідно до вимог розділу V Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2026 році, затверджених Вченою радою Університету 04.05.2026 (протокол № 12) та введених в дію наказом ректора № 510-32 від 05.05.2026.

Програму затверджено на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту журналістики «26» травня 2026 року (протокол № 14).

Форма вступного іспиту зі спеціальності

Вступний іспит зі спеціальності проводиться в очному форматі в усній формі. Під час проведення вступного іспиту зі спеціальності здійснюється відеозапис процесу проведення іспиту. Використання дистанційного формату допускається за рішенням Приймальної комісії для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території.

Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет для вступного іспиту зі спеціальності «журналістика» складається з трьох основних компонентів:

- 1) виконання блоку теоретичних і практичних питань (відповідно два питання);
- 2) презентація дослідницької пропозиції;
- 3) презентація наукових та/або навчальних досягнень.

Передбачено 20 білетів, відповідно у блоці теоретичних та практичних питань – по 20 теоретичних і практичних питань.

Кожне теоретичне питання є питанням відкритого типу у вигляді пропозиції відповіді на теоретичне питання і передбачає підготовку відповіді вступником заздалегідь за бажанням (див. перелік теоретичних питань у розділі «Зміст програми. Теоретичні питання»). Для підготовки пропозиції відповіді вступник може використовувати будь-які доступні йому джерела та інструменти, а також запропонований у програмі список літератури. Під час іспиту вступник усно відповідає на теоретичне питання, йдучи за його структурою і розкриваючи кожен компонент структури питання.

Практичне питання вступник виконує безпосередньо в аудиторії як виконання завдання. Практичні питання стосуються методології дослідження, основи якої вивчаються в межах освітніх магістерських програм.

Для підготовки відповіді на теоретичне і практичне питання вступникові дається 20 хв., потім відповідно 20 хвилин для усної відповіді.

Тривалість виконання презентації дослідницької пропозиції становить 10 хвилин.

Тривалість виконання презентації наукових та навчальних досягнень становить 10 хвилин.

Тривалість іспиту для вступника – 60 хв.

Вимоги до відповіді вступника

У розділі «Зміст програми» наведено 20 теоретичних питань, які мають однакову структуру: власне питання, його суть, блоки питання та їхні компоненти. Радимо вступникам заздалегідь підготуватися до усної відповіді за компонентами кожного питання. Усна відповідь, запис якої відбуватиметься в аудиторії, має обов'язково включати коротке визначення компонента для кожного блока питання і бажане покликання на джерела теоретичних знань..

Критерії оцінювання

Результати виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 200-бальною шкалою.

Формування оцінки за вступний іспит до аспірантури здійснюється за такою схемою:

Компонент іспиту	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Теоретичні (ваговий коефіцієнт – 5) та практичні питання (ваговий коефіцієнт – 2)	0	140
Презентація дослідницької пропозиції	0	30
Наукові та навчальні досягнення	0	30

Підсумкова оцінка за вступний іспит зі спеціальності формується шляхом додавання оцінок за теоретичні та практичні питання, презентацію дослідницької пропозиції, наукові та/або навчальні досягнення.

У разі отримання вступником підсумкової оцінки за вступне випробування до аспірантури зі спеціальності у межах 0-119 балів комісією ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно») за вступний іспит.

Результати усної відповіді на теоретичне питання оцінюються за такими критеріями.

Розкриття компонентів у блоках питання	Усі компоненти розкрито по суті – 5 балів
--	---

	Розкрито більше половини компонентів по суті – 4 бали
	Розкрито половину компонентів по суті – 3 бали
	Розкрито менше половини компонентів по суті – 2 бали
	Розкрито один компонент по суті – 1 бал
	Не розкрито жодного компонента по суті – 0 балів
Характер розкриття компонентів	Простежується логічний зв'язок між компонентами як елементами цілого в усіх блоках – 5 балів
	Простежується логічний зв'язок між компонентами як елементами цілого у більше половини блоків – 4 бали
	Простежується логічний зв'язок між компонентами як елементами цілого у половині блоків – 3 бали
	Простежується логічний зв'язок між компонентами як елементами цілого у менше половини блоків – 2 бали
	Кожен компонент описується без зв'язку з іншими – 1 бал
Покликання на джерела	Є покликання на більше одного джерела в усіх блоках – 5 балів
	Є покликання на одне джерело в усіх блоках - 4 балів
	Є покликання на джерела у більше половини блоків – 3 бали
	Є покликання на джерела у половині блоків – 2 бали
	Є покликання на джерела у менше половини блоків – 1 бал
	Нема покликань на джерела – 0 балів
Характер покликань на джерела	З вказівкою параметрів джерела в усіх блоках – 5 балів
	З вказівкою параметрів джерела в більше половини блоків – 4 бали
	З вказівкою параметрів джерела в половині блоків – 3 бали
	З вказівкою параметрів джерела в менше половини блоків – 2 бали
	Називання лише автора/ авторів – 1 бал

	Нема джерел - 0 балів
--	-----------------------

Результати виконання практичних питань оцінюються за такими критеріями.

Кожне питання містить одне завдання, що стосується оцінки обов'язкових елементів наукового дослідження. Для виконання завдання потрібно з переліку запропонованих відповідей підібрати правильні відповіді за п'ятьма критеріями, кожен критерій передбачає такі відповіді:

Правильна відповідь	4 бали
Можлива відповідь	3 бали
Суперечлива відповідь	2 бали
Неправильна відповідь	1 бал
«Не знаю»	0 балів

Результати виконання презентації дослідницької пропозиції оцінюються за такими критеріями.

1) Актуальність теми пропонованого дослідження, її відповідність спеціальності С7 «Журналістика», Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. № 476 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2024-%D0%BF#Text>).

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Тема пропонованого дослідження повністю відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні і наводяться факти, джерела, що свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
5 балів	Тема пропонованого дослідження відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та наводяться факти, джерела, що частково свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
4 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та наводяться факти, джерела, які не свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
3 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-

Бали	Критерії оцінювання
	технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та наводяться факти, джерела, що свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
2 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та наводяться факти, джерела, що частково свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
1 бал	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та наводяться факти, джерела, які не свідчать про наявність проблеми, на розв'язання якої спрямовано дослідження
0 балів	Тема пропонованого дослідження не відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні

2) Якість формулювання мети пропонованого дослідження.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, повністю відповідає спеціальності С7 «Журналістика», мета дослідження повністю корелює із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
5 балів	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності С7 «Журналістика», мета дослідження частково корелює із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
4 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності С7 «Журналістика», мета дослідження частково корелює із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
3 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності С7 «Журналістика», мета дослідження частково корелює із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційного дослідження

Бали	Критерії оцінювання
2 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, частково відповідає спеціальності С7 «Журналістика», мета дослідження частково корелює із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
1 бал	Тема дослідження сформульована з порушенням обсягу від 5 до 15 слів, не репрезентує мети, об'єкта та предмета дослідження, частково відповідає спеціальності С7 «Журналістика»
0 балів	Тема дослідження сформульована з порушенням обсягу від 5 до 15 слів, не репрезентує мети, об'єкта та предмета дослідження, не відповідає спеціальності С7 «Журналістика»

3) Якість формулювання дослідницьких завдань.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Дослідницькі завдання повністю відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження та є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
5 балів	Одне із дослідницьких завдань частково відповідає меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
4 бали	Одне із дослідницьких завдань не відповідає меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
3 бали	Два дослідницькі завдання частково відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
2 бали	Два дослідницькі завдання не відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
1 бал	Більше двох дослідницьких завдань не відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження
0 балів	Більше двох дослідницьких завдань не є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційного дослідження

4) Якість формулювання дослідницької гіпотези.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Дослідницька гіпотеза є повністю обґрунтованою, спирається на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичною для перевірки у форматі дисертаційного дослідження

Бали	Критерії оцінювання
5 балів	Дослідницька гіпотеза є частково обґрунтованою, спирається на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичною для перевірки у форматі дисертаційного дослідження
4 бали	Дослідницька гіпотеза є частково обґрунтованою, частково спирається на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичною для перевірки у форматі дисертаційного дослідження
3 бали	Дослідницька гіпотеза є частково обґрунтованою, проте не спирається на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, але є реалістичною для перевірки у форматі дисертаційного дослідження
2 бали	Дослідницька гіпотеза є недостатньо обґрунтованою, частково спирається на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, але може бути перевірена у форматі дисертаційного дослідження
1 бал	Дослідницька гіпотеза не може бути перевірена у форматі дисертаційного дослідження
0 балів	Дослідницька гіпотеза не сформульована

5) Якість опису методів дослідження.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Методи дослідження сформульовані коректно, вичерпно, відповідають темі, меті, дослідницьким завданням, є релевантними для застосування у межах спеціальності С7 «Журналістика»
5 балів	Методи дослідження сформульовані коректно, вичерпно, але один із запропонованих методів частково відповідає темі, меті, дослідницьким завданням, і є релевантними для застосування у межах спеціальності С7 «Журналістика»
4 бали	Методи дослідження сформульовані коректно, але два із запропонованих методів частково відповідають темі, меті, дослідницьким завданням, і є релевантними для застосування у межах спеціальності С7 «Журналістика»
3 бали	Методи дослідження сформульовані коректно, але один із запропонованих методів не є релевантним для застосування у межах спеціальності С7 «Журналістика»
2 бали	Методи дослідження сформульовані поверхово, вони наближено відповідають темі, меті, дослідницьким завданням
1 бал	Більше двох запропонованих методів не є релевантними для застосування у межах спеціальності С7 «Журналістика»
0 балів	Методи дослідження не відповідають темі, меті, дослідницьким завданням

Вимоги до презентації дослідницької пропозиції

Кожен вступник до аспірантури готує презентацію дослідницької пропозиції у PowerPoint і зберігає її у форматі pdf. Структура та критерії оцінювання презентації передбачено цією програмою.

Презентація має складатися з 7 слайдів. Художнє оформлення слайдів на розсуд автора презентації. Презентація дослідницької пропозиції завантажується в ЄДЕБО та дублюється на <https://drive.google.com/drive/folders/1SrTfiaHvBV9asnzgear24ndVdJYIUmtB?usp=sharing>

Слайд 1. [Титульний]

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
 Навчально-науковий інститут журналістики

Дослідницька пропозиція
 за програмою доктора філософії
 зі спеціальності С7 Журналістика

«Назва теми майбутньої дисертації»

Виконав: _____

ПІБ автора _____

Науковий керівник/ або завідувач кафедри _____

ПІБ керівника або завідувача кафедри _____

Гарант ОНП «Журналістика» _____ Володимир РІЗУН

Київ 2026

Слайд 2. Актуальність теми дослідження

Слайд 3. Об'єкт, предмет і мета дослідження

Слайд 4. Дослідницькі завдання

Слайд 5. Дослідницька гіпотеза

Слайд 6. Процедура і методи дослідження

Слайд 7. Список використаних джерел [обов'язково вказати лінк на кожне джерело]

Оцінювання наукових та навчальних здобутків вступника здійснюється за такими критеріями.

**Порядок нарахування додаткових балів
за навчальні/наукові досягнення вступників до аспірантури
для здобуття освітнього і наукового ступеня доктора філософії**

Навчальні та наукові досягнення	Код	Кількість балів
Диплом переможця чи призера міжнародної студентської олімпіади з фаху*	ДБ ₁	перше місце – 30 друге місце – 25 третє місце – 15
Диплом переможця чи призера Всеукраїнської студентської олімпіади МОН України з навчальних дисциплін, напрямів та спеціальностей*	ДБ ₂	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
Диплом переможця чи призера Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей*	ДБ ₃	перше місце – 30 друге місце – 25 третє місце – 15
Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України з галузей знань і спеціальностей*		перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України з галузей знань і спеціальностей (I тур – у разі відсутності II туру)*		перше місце – 7 друге місце – 5 третє місце – 3
Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт НАН України з галузей знань і спеціальностей*	ДБ ₄	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
Диплом лауреата премії НАН України для молодих учених та студентів ЗВО за обраною галуззю знань*	ДБ ₅	15
Стаття у науковому виданні, включеному до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) або у закордонному виданні (за обраною галуззю знань)**	ДБ ₆	10 (кожна стаття) 5 (якщо стаття має більше 2 співавторів)
Стаття у виданні, яке індексується у міжнародних наукометричних базах Scopus або Web of Science (за обраною галуззю знань)**	ДБ ₇	10 (кожна стаття)
Матеріали конференції, які проіндексовано у міжнародній наукометричній базі Scopus або Web of Science (за обраною галуззю знань)**		5 (кожен матеріал)
Участь у науковій конференції (за умови опублікування тез доповіді за обраною галуззю знань)***	ДБ ₈	2 (кожні тези)
Міжнародний патент на винахід за обраною галуззю знань***	ДБ ₉	30
Патент України на винахід за обраною галуззю знань***	ДБ ₁₀	20
Патент України на корисну модель за обраною галуззю знань***		10
Авторське свідоцтво на твір за обраною галуззю знань***		5
Диплом магістра/спеціаліста з відзнакою за обраною галуззю знань	ДБ ₁₁	5

*	Диплом, отриманий за період не більше трьох років до моменту вступу. Статус олімпіади визначається вченою радою факультету/інституту.
**	Зараховується одна стаття в одному номері журналу та одні тези однієї конференції Якщо співавторами статті чи тез доповіді є вступники, які обидва претендують на вступ за однією галуззю знань, кількість балів зменшується вдвічі.
***	За період не більше п'яти років до моменту вступу

Загальна сума балів за навчальні/наукові досягнення не може перебільшувати 30 балів:

$$ДБ_1 + ДБ_2 + ДБ_3 + ДБ_4 + ДБ_5 + ДБ_6 + ДБ_7 + ДБ_8 + ДБ_9 + ДБ_{10} + ДБ_{11} \leq 30$$

Зміст програми

Теоретичні питання.

1. Ефективні рішення з проблем журналістики в умовах неповної чи суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

Суть питання. У контексті теоретичних та практичних проблем журналістики це питання стосується здатності медійника професійно діяти в ситуації високої невизначеності, коли стандарти або вимоги аудиторії та закону вступають у суперечність.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Методи прийняття рішень (decision-making)

- Багатокритеріальний аналіз.
- Критичне мислення.
- Прозорість перед аудиторією.

2. Стратегії роботи з джерелами

- Перехресна перевірка (Cross-checking).
- Захист джерел та OSINT.
- Анонімність проти достовірності.

3. "Журналістика рішень" (Solutions Journalism) як підхід

- Доказовість.
- Висвітлення обмежень.

4. Вирішення етичних та юридичних дилем

- Суспільний інтерес як пріоритет.
- Відмова від маніпуляцій.

2. Вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

Суть питання. Це глобальний процес цифрової трансформації медіапростору, що докорінно змінює архітектуру масових комунікацій. Вплив розглядається не просто як поява нових технічних інструментів, а як глибока соціокультурна та етична перебудова: змінюються мова медіа, способи конструювання соціальної реальності, моделі взаємодії між авторами та суспільством, а також виникають нові виклики для інформаційної безпеки.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Технологічна трансформація контенту та форматів

- **Мультимедійність та конвергенція.**
- **Імерсивна журналістика.**
- **Дата-журналістика (Data Journalism).**
- 2. Штучний інтелект та алгоритмізація медіапроцесів**
- **Генеративний ШІ та роботизована журналістика.**
- **Алгоритмічні стрічки та персоналізація.**
- **Автоматизований фактчекінг.**

3. Соціокультурні зміни у взаємодії журналіста та аудиторії

- **Громадянська журналістика (User-Generated Content).**
- **Інтерактивність та партисипація.**
- **Економічна трансформація та монетизація.**

4. Цифрові загрози, кібербезпека та етичні виклики

- **Діпфейки (Deepfakes) та дезінформація.**
- **Дилема «швидкість проти якості».**
- **Цифрова гігієна та безпека джерел.**

3. Збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних.

Суть питання. Це системний процес пошуку, критичного оцінювання, поєднання та систематизації наукової і практичної інформації з різномірних джерел (літератури, баз даних, медіатекстів) для формування цілісного розуміння досліджуваної проблеми.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Стратегія пошуку та формування джерельної бази

- **Визначення архітектури джерел.**
- **Навігація у цифрових базах даних.**
- **Експертний відбір та валідація.**

2. Критико-текстологічний аналіз матеріалів

- **Герменевтичний аналіз текстів.**
- **Крос-аналіз та компаративістика.**
- **Деконструкція джерельних викривлень.**

3. Інтеграція та синтез різномірних даних

- **Поєднання якісних та кількісних даних.**
- **Тематичне кодування та матричне структурування.**
- **Створення доданої аналітичної вартості.**

4. Концептуалізація, узагальнення та оформлення результатів

- **Теоретичне моделювання (Концептуалізація).**
- **Логічне виведення підсумків.**
- **Академічне та прикладне структурування.**

4. Перевірка зібраних матеріалів під час дослідження на достовірність з використанням сучасних методів досліджень.

Суть питання. Це комплексний процес оцінювання наукових, статистичних та емпіричних даних за допомогою цифрових, статистичних і методологічних інструментів з метою підтвердження їхньої точності, автентичності, відтворюваності та відповідності реальним фактам. Цей процес є критично важливим етапом дослідницької гігієни, оскільки він дозволяє захистити наукові висновки або журналістські розслідування від маніпуляцій, фейків, випадкових помилок та дезінформації.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Методологічна валідація та тріангуляція даних

- Метод тріангуляції джерел та методів.
- Дослідницька тріангуляція та крос-експертиза.
- Методологічний контроль вибірки.

2. Цифрова верифікація та медіакриміналістика (Data Forensics)

- Цифровий фактчекінг та OSINT-технології.
- Аналіз на плагіат та текстову автентичність.
- Контроль цілісності цифрових масивів.

3. Статистичне тестування надійності

- Статистична перевірка значущості.
- Аналіз внутрішньої узгодженості (надійності).
- Виявлення статистичних аномалій.

4. Експертна оцінка та зовнішня верифікація

- Наукове рецензування (Peer Review).
- Пряма верифікація через першоджерела.
- Етичний та правовий аудит.

5. Засоби та інструменти використання різних джерел іноземними мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

Суть питання. Це інтегрована система цифрових сервісів, лінгвістичних технологій, референс-менеджерів та комунікаційних платформ, яка забезпечує повний цикл роботи з іншомовним контентом: від автоматизованого пошуку та аналізу до міжмовного обговорення результатів і трансферу інновацій. Цей інструментарій дозволяє долати мовні бар'єри, інтегрувати світовий науковий досвід у локальні медіадослідження та підтримувати професійний діалог на міжнародному рівні.

Змістові блоки питання (чотири блоки) і їхні компоненти:

1. Системи академічного пошуку та верифікації іншомовної інформації

- Глобальний наукометричний пошук.
- Профільні відкриті та закриті репозитарії.
- Пошук патентів та інноваційних кейсів.

2. ШІ-інструменти для інтелектуального аналізу, кодування та перекладу

- Автоматичне анотування (AI Summarization).
- Контекстуальний машинний переклад.
- Комп'ютерний якісний аналіз даних (CAQDAS).

3. Засоби академічного письма, мовної валідації та бібліографії

- Автоматизована корекція стилю та граматики.
- Пошук контекстуальних виразів та синонімів.
- Референс-менеджмент (Бібліографічні сервіси).

4. Колаборативні платформи для презентації та міжнародного обговорення

- Професійні та наукові соціальні мережі.
- Сервіси інтерактивної презентації результатів.
- Віртуальні простори для міжмовної колаборації.

6. Генерування нових ідей з використанням сучасних технологій для створення медіапродуктів.

Суть питання. Це системний творчий процес пошуку, проєктування та валідації оригінальних концепцій медіаконтенту (цифрових, інтерактивних, екранних чи аудіовізуальних форм), заснований на синергії креативного мислення людини та можливостей сучасних цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту, систем аналізу великих даних та інтерактивного моделювання. Цей процес дозволяє прогнозувати запити суспільства, автоматизувати рутинні етапи брейнштормінгу та створювати конкурентоспроможні соціокультурні проєкти у високотехнологічному медіасередовищі.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Data-driven креативність (аналіз трендів та аудиторії)

- Предиктивна аналітика трендів.
- AI-аудит інтересів аудиторії.
- Конкурентний медіамайнінг.

2. Генеративні ШІ-технології як інструменти брейнштормінгу

- Концептуальне розширення (Prompt Engineering).
- Мульти模альне мудбординг-проєктування.

- Прототипування персонажів та сюжетів.

3. Технології імєрсивного, крос-медійного та ігрового креативу

- Проєктування для VR/AR/XR просторів.
- Гейміфікація медіаформатів.
- Трансмедійне планування (Transmedia Storytelling).

4. Цифрова валідація, скоринг та екосистеми командної колаборації

- A/B тестування та синтетичне прогнозування.
- Інтерактивні креативні простори.
- Екосистеми управління медіапроєктами та спільне редагування.

7. Оцінювання надійності джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Суть питання. Це багатовекторний аналітичний процес перевірки та валідації інформаційних ресурсів (наукових публікацій, статистичних звітів, цифрових масивів та експертних матеріалів) за чіткими критеріями академічної та професійної спроможності. Цей процес спрямований на мінімізацію ризиків використання неточних, упереджених або фальсифікованих даних, забезпечуючи доказовість висновків, захист від дезінформації та дотримання стандартів академічної й професійної доброчесності.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Академічний, наукометричний та інституційний аудит

- Оцінка індексів цитування та метрик.
- Аналіз експертного профілю автора.
- Інституційна та видавнича репутація.

2. Методологічна експертиза та якість контенту

- Прозорість та відтворюваність методології.
- Наявність незалежного рецензування (Peer Review).
- Логічна обґрунтованість та крос-референсинг.

3. Контекстуальний та прагматичний аналіз (Об'єктивність і Ціль)

- Хронологічна актуальність та глибина.
- Нейтральність та виявлення упередженості (Bias).
- Цільове призначення та автентичність платформи.

4. Цифрова валідація, AI-скоринг та моніторинг ретракцій

- Використання discovery-інструментів.
- ШІ-скоринг та автоматизована перевірка надійності.
- Моніторинг ретракцій (відкликання статей).

8. Варіанти розв'язання складних комунікаційних проблем та обґрунтування цих варіантів.

Суть питання. Це системний процес моделювання, оцінювання та вибору альтернативних стратегічних рішень для подолання кризових ситуацій, конфліктів чи бар'єрів взаємодії в медійному, корпоративному чи науковому середовищі, заснований на глибокому аналізі ризиків, стейкхолдерів та доказової бази. Цей процес спрямований на мінімізацію суспільної напруги, відновлення репутаційних активів, забезпечення медіабезпеки та побудову прозорих двосторонніх комунікацій між різними соціальними інститутами й громадськістю.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

- 1. Декомпозиція проблеми та картографування стейкхолдерів**
 - Ідентифікація та типологізація бар'єра.
 - Картографування стейкхолдерів (Stakeholder Mapping).
 - Оцінка масштабу та репутаційних наслідків.
- 2. Моделювання стратегічних варіантів та сценаріїв вирішення**
 - Проєктування превентивних комунікацій.
 - Формулювання реактивних антикризових сценаріїв.
 - Цифрові та медіа-керовані рішення.
- 3. Критерії доказового обґрунтування та валідації рішень**
 - Data-driven обґрунтування та бенчмаркінг.
 - Ресурсна, часова та правова валідація.
 - Сценарне стрес-тестування (What-if analysis).
- 4. Впровадження рішень, моніторинг та адаптивний зворотний зв'язок**
 - Побудова та запуск комунікаційних протоколів.
 - Визначення KPI та метрик ефективності.
 - Адаптивне коригування (Feedback Loop).

9. Методи дослідження діяльності нових медіаінституцій.

Суть питання. Це міждисциплінарна система дослідницьких підходів (економічних, соціологічних, юридичних, цифрових та політологічних), спрямована на комплексний аналіз організаційних трансформацій, мережових моделей фінансування, етико-правових регуляторів, контент-стратегій та соціокультурного впливу новітніх суб'єктів медіавиробництва. До таких інституцій належать незалежні розслідувальні мережі, платформи солідарного фінансування, краудсорсингові та експертно-регуляторні інституції. Використання цих методів дозволяє оцінити життєздатність нових медіаформ, їхню роль у демократизації суспільства та трансформації класичних моделей комунікації.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Економіко-управлінські та інституційні методи

- Аналіз краудфандингових та мережових бізнес-моделей.
- Мережевий інституційний аналіз.
- Етнографія віртуальних ньюзрумів (Virtual Ethnography).

2. Юридичні, етичні та полісі-аналітичні методи

- Полісі-аналіз (Policy Analysis).
- Експертний аналіз квазісудових та саморегульованих органів.
- Правовий аудит інтелектуальної власності.

3. Цифрові методи та Data-лабораторні дослідження

- OSINT-методологія (Open Source Intelligence).
- Аналіз великих масивів даних (Big Data Analytics).
- Алгоритмічний та інфраструктурний аудит.

4. Соціологічні та якісні методи дослідження аудиторії

- Дослідження просюмеризму (Prosumer Studies).
- Глибокі інтерв'ю та експертні опитування.
- Метод фокус-груп спільнот підтримки.

10. Створення нових медіаінституцій на основі передових знань.

Суть питання. Це процес проєктування, капіталізації та розгортання високотехнологічних, гнучких та інноваційних суб'єктів медіасфери, архітектура яких базується на інтеграції передових досягнень науки про дані (Data Science), штучного інтелекту, сучасних моделей шерингової та солідарної економіки, а також на принципах мережевого децентралізованого управління й академічної доброчесності. Цей процес дозволяє запускати життєздатні, незалежні медіаплатформи, які оперативно реагують на технологічні виклики, забезпечують стійкий розвиток та ефективно виконують складні соціокультурні завдання у сучасному інформаційному суспільстві.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Знання-орієнтоване моделювання та архітектура інституції

- Концептуалізація унікальної ціннісної пропозиції.
- Інтеграція ШІ-рішень в операційні процеси (AI-First Architecture).
- Дизайн розподілених інфраструктур.

2. Інноваційні моделі капіталізації та економічної стійкості

- Екосистеми солідарного фінансування (Subscription Economy).
- Краудсорсинг та грантова диверсифікація.
- Впровадження Web3 та децентралізованих рішень.

3. Управління знаннями (Knowledge Management) та формування команд

- Побудова систем збереження та шерингу знань.
- Формування крос-функціональних команд.
- Культура безперервного навчання (Lifelong Learning).

4. Етико-правовий комплаєнс та стратегії екосистемного масштабування

- Формування внутрішньої політики доброчесності та саморегулювання.
- Compliance та захист даних.
- Партисипативна взаємодія та трансмедійна дистрибуція.

11. Порівняльний аналіз законодавчої бази діяльності суспільних мовників України та країн Європейського Союзу.

*Суть питання. Це системне науково-практичне дослідження та зіставлення нормативно-правових актів, які регулюють інституційні засади, фінансові моделі, гарантії незалежності та редакційні стандарти Суспільного Мовлення України (АТ «НСТУ») та відповідних організацій країн Європейського Союзу. Метою цього аналізу є виявлення розбіжностей, оцінка адаптації європейського права (*acquis communautaire*) та імплементація найкращих міжнародних практик для захисту свободи слова від політичного й корпоративного тиску.*

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Конституційні гарантії, статус та правова форма інституцій

- Правовий статус та організаційна форма.
- Інституційна незалежність від органів влади.
- Гармонізація з медіарегуляторами.

2. Нормативне регулювання моделей фінансування та економічної стійкості

- Джерела наповнення бюджету.
- Законодавчі обмеження комерційної діяльності.
- Фінансовий аудит та прозорість.

3. Правові засади формування органів управління та нагляду

- Процедура формування Наглядових рад.
- Розподіл повноважень та відповідальність.
- Механізми підзвітності суспільству.

4. Редакційна свобода, контентні зобов'язання та європейська інтеграція

- Захист редакційної незалежності.
- Контентні зобов'язання та квоти.
- Імплементація права ЄС та міжнародних стандартів.

12. Практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

Суть питання. Це здатність фахівця застосовувати креативні, комунікаційні, правові та управлінські інструменти для подолання криз, ефективного розподілу гуманітарних і цифрових ресурсів, розв'язання конфліктів та успішної інституціоналізації інноваційних медійних проєктів (незалежних редакцій, розслідувальних медіахабів, культурних медіаплатформ).

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

- 1. Управління творчим колективом та розв'язання соціогуманітарних конфліктів**
 - Медіація внутрішньоредакційних криз.
 - Координація децентралізованих команд.
 - Розподіл ролей за гуманітарним профілем.
- 2. Кризовий правовий та етичний комплаєнс у медіасфері**
 - Захист авторських прав та інтелектуальної власності.
 - Регулювання етичних дилем штучного інтелекту.
 - Реагування на юридичні претензії (Медіаправо).
- 3. Стратегічні комунікації та взаємодія зі стейкхолдерами (Stakeholder Management)**
 - Залучення та утримання аудиторії (Community Building).
 - Краудфандинговий та грантовий менеджмент.
 - Публічна адвокація місії медіаінституції.
- 4. Концептуальний дизайн медіапродукту та управління знаннями**
 - Соціальне проектування (Data-driven Ideation).
 - Організація редакційних баз знань (Knowledge Management).
 - Адаптивне планування дистрибуції контенту.

13. Документи, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, і їхній вплив на суспільство.

Суть питання. Це багаторівнева система міжнародно-правових актів, національного законодавства, професійних етичних кодексів та внутрішніх редакційних статутів, яка визначає юридичні межі, права, обов'язки та моральну відповідальність медіасуб'єктів, здійснюючи безпосередній регуляторний вплив на рівень свободи слова, якість публічного дискурсу та інформаційну безпеку суспільства.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Міжнародні правові акти та європейські стандарти

- Декларації та конвенції базових прав.
- Директиви Європейського Союзу.
- Суспільний вплив.

2. Національне законодавство України у сфері медіа

- Конституційні основи та базові закони.
- Спеціальне законодавство про інформацію.
- Суспільний вплив.

3. Кодекси професійної етики та інструменти саморегулювання

- Глобальні та національні етичні стандарти.
- Інститути медіасудочинства та скарг.
- Суспільний вплив.

4. Внутрішньоредакційні регламенти та правила нового покоління (Комплаєнс)

- Редакційні статuti та гайдлайни.
- Регламенти використання штучного інтелекту.
- Суспільний вплив.

14.Інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

Суть питання. Це цільові ініціативи з розроблення та впровадження нових контентних форматів, аналітичних методологій або моделей дистрибуції інформації, які поєднують соціогуманітарні дослідження з технологічними трендами й вимагають обов'язкової інтеграції правових норм, соціальної відповідальності, економічної стійкості та етичних стандартів.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Правовий аспект: Інтелектуальна власність та комплаєнс

- **Захист авторських прав у цифрову епоху.**
- **Приватність та захист персональних даних.**
- **Мінімізація юридичних ризиків.**

2. Соціальний аспект: Партисипація та інклюзивність

- **Залучення громади (Community Engagement).**
- **Інклюзивність та доступність медіапродукту.**
- **Вимірювання суспільного впливу (Social Impact).**

3. Економічний аспект: Монетизація та ресурсна стійкість

- **Диверсифікація джерел фінансування.**
- **Оцінка витрат та окупності (ROI).**
- **Побудова стійкої екосистеми.**

4. Етичний аспект: Академічна доброчесність та прозорість

- **Маркування генеративного контенту.**
- **Запобігання упередженості (Bias Control).**
- **Академічна та професійна прозорість.**

15. Організація роботи медіаколективу з урахуванням професійного розвитку його членів та досягнень поставлених цілей.

Суть питання. Це цілеспрямований процес стратегічного планування, координації та мотивації творчої команди соціогуманітарного профілю, який забезпечує досягнення ключових показників ефективності (KPI) медіаінституції через синергію командних цілей та створення умов для безперервного навчання (lifelong learning) і розкриття індивідуального потенціалу кожного працівника.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

- 1. Стратегічне цілепокладання та синхронізація завдань**
 - Каскадування цілей (OKR / KPI).
 - Спільне проєктування траєкторій.
 - Гнучкий тайм-менеджмент (Agile/Scrum).
- 2. Стимулювання безперервного професійного розвитку (Upskilling & Reskilling)**
 - Індивідуальні плани розвитку (IDP).
 - Культура внутрішнього менторства.
 - Впровадження інноваційних воркшопів.
- 3. Психосоціальний менеджмент та профілактика вигорання**
 - Створення безпечного екосередовища.
 - Моніторинг емоційного стану (Управління стресом).
 - Баланс між роботою та особистим життям.
- 4. Системи нематеріальної мотивації та оцінки досягнень**
 - Гуманітарне визнання та публічна адвокація.
 - Оцінка за методом «360 градусів».
 - Формування портфолію інституції.

16.Планування наукових та/або прикладних медіадосліджень, необхідних для виконання складних завдань журналістики.

Суть питання. Це цілеспрямований процес проєктування, структурування та методологічного обґрунтування збору й аналізу медіаданих. Його метою є отримання об'єктивного знання про медіатексти, аудиторію чи комунікаційні канали для створення глибокого аналітичного контенту, мінімізації професійних ризиків та розв'язання комплексних суспільно-гуманітарних проблем.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Теоретико-концептуальний блок

- Актуальність теми.
- Наукова або прикладна проблема.
- Об'єкт дослідження.
- Предмет дослідження.
- Мета і завдання.
- Гіпотези.

2. Методологічний блок

- Якісні методи.
- Кількісні методи.
- Цифрові та новітні інструменти.
- Проектування вибірки.

3. Організаційно-ресурсний блок

- Тайм-менеджмент.
- Ресурсне мапування.
- Правове та етичне регулювання.
- Управління ризиками (Risk Management).

4. Аналітично-імплементацийний блок

- Верифікація та фактчекінг.
- Інтерпретація результатів.
- Конвертація в журналістський / науковий продукт.
- Дисемінація та презентація.

17. Висування і перевірка гіпотези досліджень у сфері медіа.

Суть питання. Це науково обґрунтований процес формулювання й емпіричного тестування припущень про закономірності, причинно-наслідкові зв'язки та особливості функціонування медіатекстів, комунікаційних каналів або поведінки аудиторії. Цей процес перетворює інтуїтивні здогадки журналіста чи дослідника на верифіковане знання, необхідне для вирішення складних медійних завдань.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Теоретичне обґрунтування та генерація гіпотез

- Аналіз медійного контексту.
- Формулювання первинного припущення.
- Операціоналізація concepts (понять).

2. Методологічне проєктування перевірки

- Вибір методу верифікації.
- Визначення змінних.
- Формування медіавибірки.

3. Емпіричне тестування та фіксація результатів

- Збір медіаметрики та даних.
- Кросс-табуляція та статистичний аналіз.
- Порівняння з нуль-гіпотезою.

4. Інтерпретація та імплементація результатів верифікації

- Ухвалення або відхилення гіпотези.
- Обґрунтування медійного ефекту.
- Трансформація у висновок дослідження.

18. Принципи підбору ефективних методів для медіадосліджень.

Суть питання. Це система фундаментальних правил, науково обґрунтованих критеріїв та логічних орієнтирів, якими керується дослідник або журналіст для вибору найбільш адекватного інструментарію збору й аналізу медіаданих.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Науково-методологічні принципи

- Принцип валідності та надійності.
- Принцип системного підходу.
- Принцип репрезентативності вибірки.

2. Об'єктно-текстові принципи (за природою медіаконтенту)

- Принцип квантитативно-семантичної відповідності.
- Принцип лінгво-прагматичної адекватності.
- Принцип врахування специфіки каналу.

3. Прагматичні та аудиторні принципи

- Принцип соціоцентричності (орієнтації на аудиторію).
- Принцип оперативності та економічності.
- Принцип моніторингової доцільності.

4. Інтеграційні та етичні принципи

- Принцип тріангуляції (міжпредметної інтеграції).
- Принцип верифікованості та фактчекінгу.
- Принцип етичної безпеки.

19. Принципи обґрунтування результатів та формулювання висновків у медіадослідженнях.

Суть питання. Це сукупність методологічних правил, логічних стандартів та етичних орієнтирів, які визначають процес інтерпретації емпіричних даних, перевірки їхньої достовірності та фіксації підсумкових результатів.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Логіко-аргументаційні принципи

- Принцип доказовості (обґрунтованості).
- Принцип несуперечливості.
- Принцип причинно-наслідкової чіткості.

2. Методологічно-верифікаційні принципи

- Принцип емпіричної верифікованості.
- Принцип репрезентативності меж.
- Принцип критичного аналізу відхилень.

3. Контекстуально-змістові принципи

- Принцип соціокомунікативного контексту.
- Принцип динамізму медіапроцесів.
- Принцип прагматичної цінності (імплементції).

4. Академічно-етичні та презентаційні принципи

- Принцип об'єктивності та безсторонності.
- Принцип лаконічності та структурованості.
- Принцип візуалізаційної прозорості.

20. Принципи розробки навчально-методичного забезпечення для викладання спеціальних навчальних дисциплін у закладах освіти, що готують медіафахівців.

Суть питання. Це система дидактичних, фахових та нормативних правил, які визначають проєктування навчальних програм, конспектів лекцій, методичних рекомендацій та засобів оцінювання для підготовки майбутніх медіафахівців.

Змістові блоки питання (чотири блоки) та їхні компоненти:

1. Науково-теоретичні та нормативні принципи

- **Принцип відповідності стандартам вищої освіти.**
- **Принцип науковості та доказовості.**
- **Принцип академічної доброчесності.**

2. Професійно-практичні принципи (індустріальна адаптація)

- **Принцип практикоорієнтованості (прикладного спрямування).**
- **Принцип конвергентності та мультимедійності.**
- **Принцип випереджального навчання.**

3. Дидактико-методичні принципи організації навчання

- **Принцип системності та послідовності.**
- **Принцип інтерактивності та студентоцентрованості.**
- **Принцип варіативності та гнучкості.**

4. Контрольно-критеріальні та презентаційні принципи

- **Принцип прозорості оцінювання.**
- **Принцип портфоліо-орієнтованості.**
- **Принцип цифрової доступності (інклюзивності).**

Практичні питання.

Кожне тестове завдання включатиме вибір варіантів відповідей на встановлення співвідношення між темою (назвою) дисертаційної роботи та об'єктом, предметом, метою, завданнями та методами дослідження.

Список рекомендованої літератури

American Psychological Association. (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). American Psychological Association.
https://drive.google.com/file/d/1Iz7hjsRLI-CHbCTgq5OKKw-IVLDcChC_/view?usp=drive_link

Beckett, C. (2019). New powers, new responsibilities: A global survey of journalism and artificial intelligence.
https://eprints.lse.ac.uk/129641/1/New_powers_new_responsibilities_The_Journalism_AI_report_English.pdf

Beckett, C., et al. / JournalismAI. (2024). *AI and the Newsroom Next Door: Experiments and Best Practices for Small Publishers*. JournalismAI, Polis, London School of Economics and Political Science.
<https://static1.squarespace.com/static/64d60527c01ae7106f2646e9/t/691217ceac084a12e45e84c7/1762793423014/2024+JournalismAI+Innovation+Challenge+Report.pdf>

Bill Kovach, Tom Rosenstiel. (2001). *The Elements of Journalism. What Newspeople Should Know and the Public Should Expect*.
https://www.google.com.ua/books/edition/The_Elements_of_Journalism/A1QdLpebfniC?hl=uk&gbpv=1&pg=PT12&printsec=frontcover

Coombs, W. T. (2019). *Ongoing Crisis Communication: Planning, Managing, and Responding* (5th ed.). SAGE Publications.
https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=E3fQ8EraOTIC&oi=fnd&pg=PA2&dq=info:PYExDd9vXdQJ:scholar.google.com&ots=HefwoSOPlo&sig=OSh-D1isa6Uww6xAQzci6orBhWc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
<https://collegepublishing.sagepub.com/products/ongoing-crisis-communication-5-245663>

Council of Europe. (1950). *European Convention on Human Rights*, Art. 10.
<https://www.echr.coe.int/european-convention-on-human-rights>

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. SAGE Publications.
https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_609332/objava_105202/fajlovi/Creswell.pdf

Deuze, M., & Prenger, M. (Eds.). (2019). *Making Media: Production, Practices, and Professions*. Amsterdam University Press.
<https://doi.org/10.2307/j.ctvcj305r>

Donders, K. (2021). *Public Service Media in Europe: Law, Theory and Practice*. Routledge.
<https://www.routledge.com/Public-Service-Media-in-Europe-Law-Theory-and-Practice/Donders/p/book/9781032011240>

European Journalism Training Association. (2020). *Tartu Declaration: Framework for Journalism Education Competencies*.

<https://ejta.eu/index.php/about-us/tartu-declaration/>

European Parliament & Council of the European Union. (2018). *Directive (EU) 2018/1808 (Audiovisual Media Services Directive)*.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj/eng>

European Parliament & Council of the European Union. (2024). *Regulation (EU) 2024/1083 ... (European Media Freedom Act)*.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj/eng>

Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (5th ed.).

SAGE Publications. [https://www.researchgate.net/profile/Abdelrahman-](https://www.researchgate.net/profile/Abdelrahman-Zueter/post/What_are_the_conditions_for_using_Ordinal_Logistic_regression_Can_anyone_share_the_various_regression_methods_and_their_application/attachment/59d637d8c49f478072ea5080/AS%3A273691429015552%401442264529487/download/DISCOVERING+STATISTICS.pdf)

[Zueter/post/What_are_the_conditions_for_using_Ordinal_Logistic_regression_Can_anyone_share_the_various_regression_methods_and_their_application/attachment/59d637d8c49f478072ea5080/AS%3A273691429015552%401442264529487/download/DISCOVERING+STATISTICS.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Abdelrahman-Zueter/post/What_are_the_conditions_for_using_Ordinal_Logistic_regression_Can_anyone_share_the_various_regression_methods_and_their_application/attachment/59d637d8c49f478072ea5080/AS%3A273691429015552%401442264529487/download/DISCOVERING+STATISTICS.pdf)

Fink, A. (2019). *Conducting Research Literature Reviews: From the Internet to Paper* (5th ed.). SAGE Publications.

<https://collegepublishing.sagepub.com/products/conducting-research-literature-reviews-5-259191>

Haustein, S., & Larivière, V. (2015). The Use of Bibliometrics for Assessing Research: Possibilities, Limitations and Adverse Effects. In I. M. Welp, J. Wollersheim, S. Ringelhan, & M. Osterloh (Eds.), *Incentives and Performance: Governance of Research Organizations* (pp. 121–139). Springer.

https://doi.org/10.1007/978-3-319-09785-5_8

Jensen, K. B. (Ed.). (2021). *A Handbook of Media and Communication Research: Qualitative and Quantitative Methodologies* (3rd ed.). Routledge.

https://www.academia.edu/129357337/K_B_Jensen_A_handbook_of_media_and_communication_research_Qualitative_and_quantitative_methodologies_London_Routledge_2012

<https://www.routledge.com/A-Handbook-of-Media-and-Communication-Research-Qualitative-and-Quantitative-Methodologies/Jensen/p/book/9781138492929>

Koivula, M., Saari, T., & Villi, M. (2024). “I love learning new things”: An institutional logics perspective on learning in professional journalism. *Journalism*, 25(4), 881–899. <https://doi.org/10.1177/14648849231167786>

Küng, L. (2020). *Hearts and Minds: Harnessing Leadership, Culture and Talent to Really Go Digital*. Reuters Institute for the Study of Journalism, University of Oxford. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2020-11/Kueng%20-%20Hearts%20and%20Minds%20FINAL.pdf>

Laura Zommer. (2025). How to Deal with Mis- and Disinformation in Times of Uncertainty. [Сайт]. <https://www.icfj.org>

Lewis, S. C., Zamith, R., & Hermida, A. (2013). Content Analysis in an Era of Big Data: A Hybrid Approach to Computational and Manual Methods. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 57(1), 34–52. DOI:

<https://doi.org/10.1080/08838151.2012.761702>

Mahrt, M., & Scharrow, M. (2013). The Value of Big Data in Digital Media Research. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 57(1), 20–33. DOI: <https://doi.org/10.1080/08838151.2012.761700>

Meier, K., Schützeneder, J., García Avilés, J. A., Valero-Pastor, J. M., Kaltenbrunner, A., Lugschitz, R., Porlezza, C., Ferri, G., Wyss, V., & Saner, M. (2022). Examining the Most Relevant Journalism Innovations: A Comparative Analysis of Five European Countries from 2010 to 2020. *Journalism and Media*, 3(4), 698–714. <https://doi.org/10.3390/journalmedia3040046>

Napoli, P. M. (2019). *Social Media and the Public Interest: Media Regulation in the Disinformation Age*. Columbia University Press. <https://cup.columbia.edu/book/social-media-and-the-public-interest/9780231184540/>

Nicholson, J. M., Mordaunt, M., Lopez, P., Uppala, A., Rosati, D., Rodrigues, N. P., Grabitz, P., & Rife, S. C. (2021). “scite: A smart citation index that displays the context of citations and classifies their intent using deep learning.” *Quantitative Science Studies*, 2(3), 882–898. <https://direct.mit.edu/qss/article/2/3/882/102990/scite-A-smart-citation-index-that-displays-the> DOI: https://doi.org/10.1162/qss_a_00146

OHCHR & Human Rights Center, University of California, Berkeley. (2022). Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations: A Practical Guide on the Effective Use of Digital Open Source Information in Investigating Violations of International Criminal, Human Rights and Humanitarian Law. United Nations. <https://www.ohchr.org/en/publications/policy-and-methodological-publications/berkeley-protocol-digital-open-source> <https://humanrights.berkeley.edu/publications/berkeley-protocol-on-digital-open-source-investigations/>

Pavlik, J. V. (2019). *Journalism in the Age of Virtual Reality: How Experiential Media Are Transforming News*. Columbia University Press. <https://doi.org/10.7312/pav118448>

Petra Kovacevic. (2022). Guidelines for editors and journalists: The right way to report on solutions. [Сайт]. <https://journalift.org>

Picha Edwardsson, M., & Al-Saqaf, W. (2024). Blockchain solutions for generative AI challenges in journalism. *Frontiers in Blockchain*, 7, 1440355. DOI: 10.3389/fbloc.2024.1440355. <https://www.frontiersin.org/journals/blockchain/articles/10.3389/fbloc.2024.1440355/full>

Quinn, S. (2018). Convergent journalism: An introduction. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Vigovska/0038684.pdf>

Silverman, D. (2020). *Interpreting qualitative data* (6th ed.). SAGE Publications. <https://sk.sagepub.com/book/mono/interpreting-qualitative-data-7e/toc#>

Šimunjak, M., & Menke, M. (2023). Workplace well-being and support systems in journalism: Comparative analysis of Germany and the United Kingdom. *Journalism*, 24(11), 2474–2492. <https://doi.org/10.1177/14648849221115205>

Tomás Dodds, Rodrigo Zamith, and Seth C Lewis. (2025). The AI turn in journalism: Disruption, adaptation, and democratic futures. *Journalism*, 27 (3).
<https://doi.org/10.1177/14648849251343518>

UNESCO. (2013). *Model Curricula for Journalism Education: A Compendium of New Syllabi*. Paris: UNESCO.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000221199>

Бєбик В. М. (2005). *Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшнз*. Київ: МАУП. 440 с.
https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Navch_metod_materiali/Zhurnalistsika/Informac_comunicac_management.pdf

Геннінг Носке. 2017. Журналістика: що треба знати та вміти / Книжка для читання та підручник. Київ: Центр вільної преси.
<https://www.aup.com.ua/book-review/zhurnalistsika-shho-treba-znati-ta-vmity/> (повна версія книги є у бібліотеках України)

Грозна О.О. (2023). Інтернет-журналістика: блогосфера та блогінг: практичний посібник. Київ, Навчально-науковий інститут журналістики. URL: http://labs.journ.knu.ua/kmtmd/wp-content/uploads/2023/05/blogosphere_fin.pdf

Дмитро Мірошніченко. (2023). Журналістика рішень: як медіа пропонують шляхи розв'язання проблем. [Сайт]. <https://mediakrytyka.lnu.edu.ua>

Закон України. (2014). *Про суспільні медіа України* від 17.04.2014 № 1227-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>

Закон України. (2022). *Про медіа* № 2849-IX.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>

Іванов, В. Ф. (2020). Сучасні цифрові медіа: Навчальний посібник (цей та інші посібники на сайті АУП «Посібники» на офіційному сайті Академії української преси)

Кодекс етики. (2024). [Сайт]. <https://cje.org.ua>

Комісія з журналістської етики. (2023). *Рекомендації щодо використання штучного інтелекту для створення журналістських матеріалів*.
<https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-komisii-z-zhurnalistskoi-etyky-shchodovykorystannia-shtuchnoho-intelektu-dlia-stvorennia-zhurnalistskykh-materialiv/>

Комісія з журналістської етики. *Кодекс етики українського журналіста*.
<https://cje.org.ua/ethics-codex/>

Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності. (2022). [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України.
<https://isnasu.org.ua/assets/files/books/2022/kompleksni-vimiryuvalni-instrumenti-v-sociologichnih-doslidzhennyah.pdf>

Королько В. Г. та ін. (2003). *Стратегія і тактика комунікацій із громадськістю для організацій третього сектора*. Київ.
<https://studfile.net/preview/5201131/>

Кросмедіа: контент, технології, перспективи. (2017).
<http://journ.univ.kiev.ua/evm/index.php/naukova-st/monohrafiia-1/359-kolektyvna-monohrafiia-krosmedia-kontent-tekhnologii-perspektyvy>

Куликов, А., Іванов, В., Кузьменко, Л., & Куш, Л. (2024). *Практикум із журналістської етики* (3-тє вид., доп.). За заг. ред. О. Погорелова. Київ: Комісія з журналістської етики. 96 с.

https://cje.org.ua/wp-content/uploads/3_final_Elektronna-versiia_Praktykum-KZHE.pdf

М. Буроменський, С. Штурхецький та ін. (2016). Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації. [Сайт].

<https://cdn.osce.org/sites/default/files/f/documents/9/3/254531.pdf>

Міністерство освіти і науки України. (2019, зі змінами). *Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, спеціальність 061 «Журналістика»*. Наказ № 864.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistyka-bakalavr.28.07-1.pdf>

Не тільки про проблеми. Як журналістам шукати рішення й розповідати про них — гайд Solutions Journalism Network. (2023). [Сайт].

<https://mediamaker.me>

Проект нового Цивільного кодексу. 11 способів змусити журналістику замовкнути. (2026). [Сайт]. <https://imi.org.ua/monitorings/proyekt-novogo-tsyvilnogo-kodeksu-11-sposobiv-zmusyty-zhurnalistyku-zamovknuty>

Різун, В. В., Скотникова, Т. В. (2008). *Методи наукових досліджень у журналістикознавстві* (2-ге вид.). Преса України.

https://www.researchgate.net/publication/360852063_METODI_NAUKOVIH_DOSLIDZEN_U_ZURNALISTIKOZNAVSTVI